

Anonymiserad version

Översättning

C-93/20 – 1

Mål C-93/20

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

25 februari 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Bezirksgericht Schwechat (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

13 februari 2020

Klagande:

JU

Motpart:

Air France Direktion für Österreich

BESLUT

MÅL:

Klagande

JU [utelämnas]

8010 Graz [utelämnas]

[utelämnas]

Motpart

Air France Direktion für Österreich [utelämnas]

1070 Wien [utelämnas]

[utelämnas]

Avseende:

639,00 EUR jämte ränta och ersättning för utlägg (skadeersättning/garantikrav)

I.

Följande frågor hänskjuts till Europeiska unionens domstol i enlighet med artikel 267 FEUF med begäran om förhandsavgörande:

1. Ska artikel 31.2 jämförd med artikel 31.4 i konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (Montrealkonventionen) tolkas på så sätt att en skada på incheckat bagage, vilken har inträffat ombord på luftfartyget eller medan det incheckade bagaget varit i transportörens vård, vid försenad utlämning under alla omständigheter ska reklameras hos transportören senast sju dagar från det att bagaget ställts till mottagarens förfogande och att talan får föras mot transportören endast om denne förfarit svikligt?
2. (Om den första frågan besvaras nekande:) **[Orig. s. 2]**

Ska artikel 31.2 jämförd med artikel 31.4 i konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (Montrealkonventionen) tolkas på så sätt att en skada på incheckat bagage, vilken har inträffat ombord på luftfartyget eller medan det incheckade bagaget varit i transportörens vård, vid försenad utlämning under alla omständigheter ska reklameras hos transportören inom 21 dagar från det att bagaget ställts till mottagarens förfogande och att talan får föras mot transportören endast om denne förfarit svikligt?

II.

[utelämnas] [vilandeförklaring av målet]

SKÄL

Faktiska omständigheter och förfarandet i det nationella målet

Klaganden, JU, flög den 24 juni 2018 från Wien till Paris med flyg AF 1139, som bokats hos motparten, Air France Direction für Österreich (nedan kallad Air France), som transportör. Det bagage, en svart resväska, som JU i samband med denna flygning lämnade in vid Air France incheckningsdisk lämnades först den 3 juli 2018 ut försenat till JU efter det att hon återvänt till Wien. Själva resväskan och en eltandborste som fanns i väskan skadades medan de var i Air France vård, och de kunde inte repareras. JU reklamerade för första gången skadorna på resväskan och eltandborsten hos Air France i ett brev av den 20 juli 2018.

Genom den omtvistade reklamationen krävde JU betalning av 639,00 euro jämte ränta och ersättning för utlägg på grund av skadorna på resväskan och

eltandborsten. Hon anförde sammanfattningsvis att resväskan och eltandborsten hade avsevärda skador när de lämnades ut till henne. Hon tog foton av skadorna och gjorde sina krav gällande i enlighet med artikel 31 i Montrealkonventionen inom fristen på 21 dagar efter den försenade avlämningen av bagaget.

Air France bestred kravet och yrkade att talan skulle ogillas och JU förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Air France framförde i huvudsak att JU inte gjorde gällande en skada till följd av den försenade **[Orig. s. 3]** utlämningen, utan enbart på grund av att bagaget hade skadats. I ett sådant fall ska enligt artikel 31.2 första meningen i Montrealkonventionen eventuella skador under alla omständigheter reklameras hos transportören senast sju dagar från mottagandet. Om någon reklamation inte görs inom den angivna tiden får talan inte föras mot transportören enligt artikel 31.4 i Montrealkonventionen. JU skulle följaktligen ha lämnat en välgrundad reklamation senast den 10 juli 2018, vilket dock inte skedde.

Tillämpliga unionsbestämmelser

Både Frankrike och Österrike ratificerade Montrealkonventionen den 28 juni 2004. Europeiska gemenskapen i egenskap av regional organisation för ekonomisk integrering deponerade ratifikationsinstrumentet tillsammans med Europeiska unionens medlemsstater den 29 april 2004, varför konventionen också trädde i kraft för Europeiska unionen den 28 juni 2004 [utelämnas]. Av detta följer att Europeiska unionens domstol är behörig att tolka Montrealkonventionen. Domstolen tolkar i fast rättspraxis Montrealkonventionen på grundval av begäran om förhandsavgöranden från nationella domstolar (mål C-344/04, IATA och ELFAA, mål C-63/09, Walz, mål C-6/14 Wucher Helicopter och Euro-Aviation Versicherung, och mål C-240/14, Prüller-Frey).

I Montrealkonventionen finns bland annat följande bestämmelser:

- Artikel 17.2: Transportören ansvarar om incheckat bagage förstörts, förlorats eller skadats under förutsättning att den skadebringande händelsen inträffat ombord på luftfartyget eller under den tid då bagaget var i transportörens vård. Transportören ansvarar dock inte i den mån skadan orsakas av bagagets egenskaper eller av en inneboende defekt eller svaghet hos det. När det gäller handbagage, inbegripet personliga tillhörigheter, ansvarar transportören för skador, om transportören eller dennes anställda eller uppdragstagare har orsakat skadan genom fel eller försummelse.
- Artikel 19: Transportören ansvarar för skador till följd av försening vid lufttransporter av passagerare, bagage och gods. Transportören ansvarar dock inte för sådana skador om han visar att han och hans anställda eller uppdragstagare har vidtagit alla de åtgärder som rimligen kan begäras för att undvika skadorna eller att det varit omöjligt att vidta sådana åtgärder.

- Artikel 31.2: Den person till vilke[n] bagaget eller godset skall avlämnas skall reklamera eventuella skador hos transportören omgående efter upptäckten, dock senast sju dagar från mottagandet när det gäller bagage och senast fjorton dagar från mottagandet i fråga om gods. Vid **[Orig. s. 4]** försening skall reklamation ske inom 21 dagar från den dag då bagaget eller godset ställdes till denna persons förfogande.
- Artikel 31.4: Om någon reklamation inte görs inom den ovan angivna tiden, får talan föras mot transportören endast om denne förfarit svikligt.

De tidigare berörda instansernas bedömningar och parternas argument

JU anser att det framgår av andra meningen i artikel 31.2 i Montrealkonventionen att reklamation vid försenad utlämning måste göras inom 21 dagar, oberoende av vilken typ av skada det rör sig om. Air France anser däremot att mottagaren vid skada på bagage under alla omständigheter ska reklamera skadan inom sju dagar. Rättigheterna enligt artiklarna 17 och 18 i Montrealkonventionen, vilka avser skada på gods och bagage å ena sidan, och rättigheterna enligt artikel 19 i Montrealkonventionen å andra sidan, vilken avser skada på grund av försening, ställer Air France mot de båda tidsfristerna för reklamationer som regleras i artikel 31.2 i Montrealkonventionen. Av detta drar Air France slutsatsen att bestämmelsen ska förstås på så sätt att en materiell skada ska göras gällande inom sju dagar enligt artikel 31.2 första meningen i Montrealkonventionen, och skada på grund av försening inom 21 dagar enligt artikel 31.2 andra meningen i Montrealkonventionen.

Inom ramen för det första förfarandet gick den hänskjutande domstolen i egenskap av domstol i första instans i huvudsak på Air France linje och ogillade talan. Domstolen förklarade att syftet med åliggandet vad gäller reklamation är att transportören inom rimlig tid ska få kännedom om att krav riktas mot denna. Efter det att bagaget har lämnats ut är det vid skada på detta dessutom nästan omöjligt för transportören att konstatera huruvida en skada som senare görs gällande faktiskt uppkommit redan innan bagaget lämnades ut. Eftersom mottagaren i regel omedelbart kan upptäcka skador på bagaget redan när det tas emot, har en kort tidsfrist på sju dagar för reklamation kunnat fastställas för rätt till ersättning. När bagage som har lämnats ut med försening uppvisar skador, har mottagaren samma möjlighet att kontrollera bagaget efter det att det har lämnats ut som när det lämnas ut i rätt tid. Om den längre fristen på 21 dagar tillämpades också i fall där det inte är en skada på grund av försening som ger rätt till ersättning, skulle detta leda till en osaklig differentiering. Andra meningen i artikel 31.2 i Montrealkonventionen ska därför tolkas på så sätt att den bara avser förluster som orsakas av försening. Artikel 31.2 i Montrealkonventionen avser med hänsyn till sitt syfte olika skadeorsaker och föreskriver olika tidsfrister för reklamation av **[Orig. s. 5]** dessa: å ena sidan – av ovannämnda skäl – en kortare frist för förluster

på grund av skada på bagage, å andra sidan en längre frist vid förluster till följd av försening.

JU överklagade ovanstående dom. Landesgericht Korneuburg upphävde i egenskap av appellationsdomstol den överklagade domen och återförvisade målet till domstolen i första instans för förnyad prövning efter komplettering av förfarandet. Den förklarade att artikel 31.2 i Montrealkonventionen inte avser förluster som orsakas av skador och förseningar, utan den föreskriver olika tidsfrister för skador på incheckat bagage och för fraktgods. Slutligen förskrivs i bestämmelsen att fristen ska vara 21 dagar vid försening. Air France uppdelning i olika grunder för rätt till ersättning framgår inte av ordalydelsen. En bedömning utifrån meningen och syftet med reklamationen ger inte heller någon klarhet beträffande ett visst tolkningsresultat. Meningen och syftet med reklamation av skador är att inom rimlig tid göra klart för transportören huruvida det riktas ersättningskrav med stöd av Montrealkonventionen mot transportören, så att denna kan vidta åtgärder för bevissäkran. Villkoren för reklamation fyller därför en klagande funktion [utelämnas]. De ska göra det möjligt för transportören att säkra bevisen i fråga i rätt tid [utelämnas]. Om transportören känner till skadan eller förseningen, upphör skyldigheten att reklamera, eftersom meningen och syftet med att reklamera skadan är att så snart som möjligt informera transportören om skadan och göra det möjligt för denna att fastställa skadan. Om transportören kände till skadan, skulle en reklamation därför bara vara en ren formalitet [utelämnas]. Transportörens situation är en annan vid skada på bagage än när bagaget lämnas ut för sent. Om transportören emellertid inte känner till att bagaget har skadats när det lämnas ut i rätt tid, utgår denna från att transportavtalet har fullgjorts felfritt. I händelse av skada har transportören därför ett förståeligt intresse av att snabbt bli informerad. Endast då kan transportören säkra bevis för detta. Om en försenad utlämning emellertid redan föreligger, måste transportören enbart av detta skäl räkna med krav på grund av förlust med anledning av en försening. Redan av det skälet torde transportören vara angelägen om att säkra bevis för detta. Det förefaller också rimligt att sannolikheten för att bagaget har skadats är större vid försenad utlämning. Även av det skälet torde det ligga i transportörens intresse att säkra bevis. Kravet på mottagaren att, genom en särskilt snabb kontroll av fraktgodset och en snabb reklamation av skadan, göra klart för transportören [Orig. s. 6] att krav på skadeersättning kan riktas mot denna är inte lika stort vid en föregående överträdelse av lufttransportavtalet som när lufttransportavtalet fullgörs i rätt tid. Det finns därför mycket som talar för att det vid en försening också är tillräckligt att reklamera inom 21 dagar om bagaget har skadats. Enligt appellationsdomstolens uppfattning är det inte helt klart varför transportören skulle ha ett intresse av att vid en försening, så som i det nu aktuella fallet, ges kännedom om förlusten på grund av försening först inom 21 dagar, men för skada på bagage redan inom sju dagar. Samtidigt talar argumentet om likabehandling av passagerare för att tidsfristen för reklamation vid förlust på grund av försening ska vara densamma för alla passagerare, eftersom det ur passagerarnas synvinkel inte finns någon anledning att vid försenad utlämning ge en passagerare en mycket längre tidsfrist vid reklamation av förlust på grund av skada.

Avslutande anmärkningar

Utgången i målet beror på tolkningen av artikel 31.2 och 31.4 i Montrealkonventionen. Av omständigheterna framgår det att JU inte iakttog tidsfristen på sju dagar för reklamationen, men att den gjordes inom 21 dagar. Om tidsfristen på sju dagar tillämpades skulle detta enligt artikel 31.4 få till följd att talan inte kunde väckas mot Air France och att den därmed skulle ogillas.

[utelämnas] [rätt att begära förhandsavgörande]

[utelämnas] [vilandeförklaring av målet]

Bezirksgericht Schwechat, [utelämnas]

Schwechat den 13 februari 2020

[utelämnas]

[utelämnas]

ARBETS-DOKUMENT